

Ram Singh etc. v. Bishan Sarup Bansal, Superintending Canal Officer
etc. (Jain, J.)

ਫੁਟਕਲ ਸਿਵਲ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਜੈਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

**ਬਿਸਰੀਅਨ ਸਰੂਪ ਬਾਂਸਲ, ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡਿੰਗ ਨਹਿਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਦਿ,-
ਉੱਤਰਦਾਤਾ,**

1966 ਦੀ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰ. 677.

17 ਮਾਰਚ 1971 ਈ

**ਨਾਰਦਰਨ ਇੰਡੀਆ ਕੈਨਾਲ ਐਂਡ ਡਰੇਨੇਜ ਐਕਟ (1873 ਦਾ VIII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 30-
ਏ ਤੋਂ 30-ਐਫ ਅਤੇ 68 —ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ—ਕੀ ਧਾਰਾ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਐਫ
ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਹੈ।**

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ , ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ "ਨਿਰਮਾਣ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ । ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਜੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਕੈਨਲ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ । . ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਨਿਰਮਾਣ" ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਐਫ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਪਰਾ 15)।

ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ, - ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ 17 ਦਸੰਬਰ, 1969 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ। ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਜੈਨ ਦੀ ਬੀਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਐਚਐਸ ਤੂਰ, ਇੱਕ ਡਵੇਕੋਟ ਲਈ ਇੱਕ ਡਵੇਕੋਟ -ਜੀ ਐਨਰਲ, ਪੀ ਅਨਜਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ 1—5, 6।

ਬੀ ਐਸ ਸ਼ਾਂਤ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 7 ਲਈ

ਪੀ.ਸੀ.ਜੈਨ ਜੇ.—(1) ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੈਨਾਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮਿਤੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 (ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਐਨੈਕਸਰ 'ਡੀ' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ)।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਲਾਵਲਗੋਹ ਨਾਹਰਾਨ, ਟੀ ਮਾਨਸਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ 11 ਅਧਿਕਾਰਧਾਰਕ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 6 ਅਤੇ 7 ਵੀ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਲ੍ਹਾ ਨੰਬਰ 4, 5, 6 ਅਤੇ 7 ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਾਟ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਆਇਤ ਨੰਬਰ 89 ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵਿੱਚ 'ਸੀਬੀ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 'ਸੀ.ਬੀ.' ਦੇ ਜਲਘਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਾਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਰੀ

**Ram Singh etc. v. Bishan Sarup Bansal Superintending Canal Officer
etc. (Jain, J.)**

ਤੇਅ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਟਰਕੋਰਸ 'ਸੀ.ਬੀ.' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਸੀ।

(3) ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਛੱਪੜਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ - ਖਾਲ 'ਸੀਬੀ' ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਸਿਰ ਲੈ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਖਾਲ 'ਏਬੀ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਤੋਂ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 6 ਅਤੇ 7, ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਖਾਲ 'ਏਬੀ' ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਨੇ 11 ਮਾਰਚ, 1965 ਨੂੰ ਸਟੇਅ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਾਟਰਕੋਰਸ 'ਸੀਬੀ' 'ਤੇ ਵਾਰਬੰਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਐਨੈਕਸਰ 'ਸੀ' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ)।

(4) ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 (ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਐਨੈਕਸਰ 'ਡੀ' ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ)। ਇਹ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਦਰੁਸਤਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(5) ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 7 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਮਟੀਰੀਅਲ ਚੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੋ ਇਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਅਧੀਨ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਡੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 68 ਅਧੀਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉੱਪੋ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਤਹਿਤ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਬਖਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੀਫ਼ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਸਿੰਚਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, (1), ਜਿੱਥੇ ਫਾਲਸ਼ੋ ਸੀਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 68; ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਲ ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 68 ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ. ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਮੁੜ-ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਲਈ, ਧਾਰਾ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਐਫ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਯੂਰੋ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਮ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 68 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 68(2) ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਰੱਖੇ ਜਾਣ।

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ

(7) ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ; ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥ; ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 17 ਦਸੰਬਰ, 1969, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

ਕੀ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਮੁੜ-ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

**Ram Singh etc. v. Bishan Sarup Bansal Superintending Canal Officer
etc. (Jain, J.)**

- (1) 1965 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 91, 14 ਮਈ, 1965 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- (2) 1965 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 2172, 30 ਸਤੰਬਰ, 1969 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

Ram Singh etc. v. Bishan Sarup Bansal, Superintending Canal Officer etc. (Jain, J.)

ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਐਕਟ (1873 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. VIII)
(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 3 ਨਵੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਤੂਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਏ.ਬੀ. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ AB 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਤੂਰ ਕੋਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 22 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਇਹ ਕੇਸ ਦੁਬਾਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਤੂਰ ਨੇ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਏ.ਬੀ. ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਜੋ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਨਾਲ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ AB ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ 19 ਫਰਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਇਆ।

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68(2) ਤਹਿਤ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਰੀਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਡੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਜਾਂ ਰੀਲਾਈਨਮੈਂਟ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ - ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ।

(9) ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ।

(10) ਇਹ ਐਕਟ ਸਾਲ 1873 ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੂਲ ਧਾਰਾ 68 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"68. ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਾਈਡ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, 'ਉਹ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ। ਅਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ।

ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਸਲ ਦੀ ਬੀਜਾਈ ਜਾਂ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ।

ਇਹ ਭਾਗ ਅਧਿਆਇ IX ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ' ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੀਜੀ ਜਾਂ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 16, 21, 22 ਅਤੇ 30 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 1965 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ (ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1965, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 23, 1965 ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

"16. ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਜਾਂ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀ

Ram Singh etc. v. Bishan Sarup Bansal, Superintending Canal Officer etc. (Jain, J.)

ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ।

ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ, ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਉਸ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ, ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਅਸਲ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੈਨਾਲ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲਈ ਸਾਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ।

ਅਜਿਹੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ

- ਨਹਿਰੀ-ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ, ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੋਵੇ।

21. ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੈਨਾਲ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ-

- (1) ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਾਟਰ-ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਲੰਘਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ;
- (2) ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਨਹਿਰੀ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ;
- (3) ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

22. ਜੇਕਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੈਨਾਲ-ਅਫਸਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ-

- (1) ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮੁਨਾਸਿਬ ਹੈ, ਅਤੇ
- (2) ਕਿ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਸਹੀ ਹਨ, ਉਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੈਨਾਲ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। 1Z6
ਮੁਢਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਬਣਨਾ;

- ਅਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ
 , M, ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ■ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ
 ਹੈ, ਵਾਟਰਕੋਰਸ, ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰੇਗਾ ਜੋ, ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ
 ਰਾਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ
 ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ
 ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ, ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਦੀ
 ਹੈ।
 ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹਰ
 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਸਥਿਤ
 ਹੈ।
- (1) 30. ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ
 'ਤੇ, ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ
 ਕੋਰਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਇੱਕ
 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(11) ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1958 ਦੁਆਰਾ
 ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ , 1958 ਦਾ ਪੰਜਾਬ
 ਐਕਟ ਨੰਬਰ 21, ਧਾਰਾ 30 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾਵਾਂ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਜੀ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੋਧ ਦਾ
 ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 10 ਜੁਲਾਈ , 1958 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਗਜ਼ਟ ਐਕਸਟਰਾਆਰਡੀਨਰੀ ਵਿੱਚ
 ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨੈਟਵਰਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
 ਤਾਂ ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ
 ਹਨ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਜਿਮੇਵਾਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜਲ
 ਮਾਰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ 'ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ
 ਅਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ। ਪੁਰਾਣੀ ਨਹਿਰੀ
 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ
 ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ
 ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਐਕਟ, 1873 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ
 ਲਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫੀਲਡ ਡਰੇਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਕਰੋ,
 ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ-

- ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ।

Ram Singh etc. v. Bishan Sarup Bansal, Superintending Canal Officer etc. (Jain, J.)

(12) ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਸੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 16, 21, 22 ਅਤੇ 30 ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ 1965 ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ (ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ) ਐਕਟ ਨੰ. 23 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(13) ਸਾਲ 1963 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਨਹਿਰ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਯੁੱਗ (ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1963, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 21, 1963 ਦੁਆਰਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲ 1963 ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਲਾਅ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਭਾਗ 9, ਪੰਨਾ 44 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। :-

“ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ / ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਆਪਹੁਦਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਅਤੇ

• ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ।

ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 68, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"68. ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵੰਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ :—

(1) ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਟੇਟ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਉਹ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ। ਮਾਮਲਾ

- (2) ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਉਹ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ।
- (4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬੀਜੀ ਜਾਂ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੱਡਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।
- (5) ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (6) ਸੁਪਰਿਨਟੈਂਡਿੰਗ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਖੁਦ-ਖ-ਖੁਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।
- (7) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (14) ਇਸ ਲਈ f ਹੁਣ ਤੱਕ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ s ਸਵਾਲ 3 before isus oisc ਸਬੰਧਤ ame ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਅਣਸੋਧਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 68 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- (15) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ 'ਸੰਵਿਧਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30-ਏ ਤੋਂ 30-ਜੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ

Ram Singh etc. v. Bishan Sarup Bansal, Superintending Canal Officer etc. (Jain, J.)

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਕੈਨਲ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੈਨਲ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਏ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਨਿਰਮਾਣ' ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1958 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 21 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਲ ਦਰਿਆ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਾਲੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਹੇਠ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 'ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਟਰਕੋਰਸ ਦੀ ਅਲਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਡਰੇਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(16) **ਬਖਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਸਿੰਚਾਈ, ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਵਰਕਸ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (3)** ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਫਲਸ਼ੋ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਾਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਨਹਿਰੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) 1965 ਦਾ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰ. 91,

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1973)2

ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:-

“ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼

ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 30-ਏ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਅਲਾਈਨਮੈਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 68 ਦੁਆਰਾ ਚੀਫ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਜੀਨੀਅਰ. ਧਾਰਾ 68, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੰਡਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੁੰਝਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ *ਔਬਿਟਰ* ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 68 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(17) ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਨ 1 ਤੇ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 68 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਵਾਟਰ ਕੋਰਸ ਦੀ ਮੁੜ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ,

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਮਾਰਕੀਟ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਬਾਲਾ ਗੈਂਟ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

1984 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 345।

17 ਮਾਰਚ 1971

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXUI) —
ਸੈਕਸ਼ਨ 31— ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੀਸ
ਦੀ ਮੰਗ —ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ—ਕੀ ਆਵਰਤੀ— ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ
ਕਾਰਨ